

TÜRKİYE’DE LİSANS DÜZEYİNDE VERİLEN MUHASEBE EĞİTİMİNİN MUHASEBE ALANINDA YAŞANAN GELİŞMELER İŞİĞİNDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Nevran KARACA
Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi

Öğr. Gör. Dilek SÜRMEİ
Sakarya Üniversitesi Geyve Meslek Yüksekokulu

E. Seda HOCAOĞLU

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye’de lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitiminin Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına uyum derecesinin tespiti hedeflenmiştir. Bu amaçla çalışmada, Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinde yoğun olarak muhasebe derslerinin bulunduğu İşletme Bölümlerinin ders planlarında yer alan muhasebe derslerinin içerikleri analiz edilmiştir. Analizin sonucunda muhasebe derslerinin içeriklerinin büyük ölçüde Uluslararası/ Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Muhasebe Eğitimi, Muhasebe Meslek Eğitimi, UMS/IFRS, TMS/TFRS*

EVALUATION OF ACCOUNTING TRAINING IN TURKEY IN LIGHT OF DEVELOPMENTS IN ACCOUNTING AT THE GRADUATE LEVEL

ABSTRACT

This study consists on accounting education at the graduate level in Turkey and intended to determine the degree of compliance of International/ Turkish Financial Reporting Standards. Therefore, the contents of the intensively taught accounting courses for the Department of Business Administration in accounting course lesson plans in state and private universities in Turkey have been analyzed. As a result of analysis is concluded that the contents of accounting courses in Turkey are largely not complied with International/ Turkish Financial Reporting Standards.

Keywords: *Accounting Education, Turkish Accounting Education, IMS/IFRS, Turkish Accounting Standards/ Turkish Financial Reporting Standards*

1. Giriş

2011 yılında yayımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile 01.01.2013 tarihi itibarıyla tüm işletmelere Türkiye Muhasebe Standartları (TMS)/ Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını (TFRS) uygulama zorunluluğu getirilmiş, 26/08/2014 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KKG) kararı ile genel olarak kamu yararını ilgilendiren kuruluşların münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında TMS/TFRS uygulaması zorunlu kılınmıştır. Bununla beraber KKG'nın 2015 yılında yapmış olduğu Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi (YFRÇ) duyurusu ile birlikte KOBİ'lerin de yakın bir gelecekte uluslararası standartlara uygun finansal raporlar hazırlamakla yükümlü kılınacağı anlaşılmaktadır.

TMS/TFRS'lerin uygulanma sürecinde Türkiye'de karşılaşılan sorunların en başında; standartların anlaşılmasının zor olması, standartların teknik ve karmaşık bilgilerle donatılmış olması, farklı uygulama seçeneklerini içeriyor olmasıdır (Akdoğan, 2007: 113). TMS/TFRS'lere ilişkin yapılmış olan ampirik çalışmalarda standartların etkin bir şekilde uygulanabilmesi için standartlara yönelik etkin bir eğitime ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır (Aktürk, 2014; Abdioğlu ve Diğerleri, 2014; Arsoy ve Diğerleri, 2014; Özdemir, 2014; Erol Fidan ve Cinit, 2013, Gemrik ve Diğerleri, 2013; Hatunoğlu ve Diğerleri, 2013; Çankaya ve Dinç, 2012; Köroğlu ve Doğan, 2012; Çankaya ve Hatipoğlu, 2011; Özulucan ve Diğerleri, 2010; Bekçi, 2007).

TMS/TFRS'lerin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için muhasebe mesleğini icra eden meslek mensuplarının TMS/TFRS konularında yeterli donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Muhasebede teori lisans düzeyinde verilmeye başladığından lisans ders planlarının TMS/TFRS'ler temelinde güncellenmesi önem arz etmektedir. Muhasebe eğitimi kapsamında verilen derslerin ve içeriklerinin TMS/TFRS'lerin etkin şekilde uygulanmasına olanak verecek şekilde yeniden tasarlanması veya muhasebe eğitimi verilen programlarda muhasebe standartlarına ilişkin derslere yer verilmesi bir zorunluluk (Gökçen ve Diğerleri, 2015: 138) olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'de, henüz yeterli seviyede olmasa da lisans ve lisansüstü eğitimi programları muhasebe standartlarını içerecek şekilde güncellenerek, standartlara ilişkin dersler lisans ve lisansüstü programlarda ders planları kapsamına alınmaya başlanmıştır (Çil Koçyiğit, 2016: 60). Ancak Türkiye'de özellikle, en fazla muhasebe dersinin yer aldığı işletme lisans ders programlarında yer alan muhasebe dersleri incelendiğinde bu programların Türkiye'de muhasebe alanında meydana gelen gelişmelerin gerektirdiği bilgi birikiminin oluşumu yönünde oldukça yetersiz olduğu göze çarpmaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere işletmeler artık TMS/TFRS'lere uygun finansal tablolar düzenlemek zorundadırlar. Bu nedenle ders programlarının standartlara uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda çalışmada, Türkiye'de lisans düzeyinde verilen muhasebe eğitimi kapsamında sunulan muhasebe ve finans derslerinin ve ders içeriklerinin yeni muhasebe düzenlemelerinin ihtiyacını karşılayacak düzeyde olup olmadığının tespiti amaçlanmıştır. Buna bağlı olarak Türkiye'deki devlet üniversitelerinin ilgili fakültelerindeki işletme bölümlerinde muhasebe standartları eğitiminin hangi düzeyde verildiğine ilişkin bir

araştırma yapılmıştır. Muhasebe ve finans derslerinin yoğunlukla yer aldığı tek bölüm İşletme Bölümü olduğundan ve diğer bölümlerin ders planlarının ve içeriklerinin analiz edilmesi çalışmanın kapsamını aşacağından işletme bölümü haricindeki lisans programları kapsam dışında bırakılmıştır.

2. Türkiye’de Muhasebe Alanında Yaşanan Gelişmeler

Avrupa Birliği (AB) 2002 yılında üye ve aday ülkelere 2005 yılı itibariyle UMS/UFRS’lere göre finansal tablo hazırlama zorunluluğu getirmiştir. AB’ne aday ülke olan Türkiye’de de UMS/UFRS’yi benimseme ve uygulama yönünde adımlar atılmış (Çankaya ve Hatipoğlu, 2011: 62) ve UMS/UFRS’leri yasal mevzuat ile uyumlaştırma çalışmalarına başlamıştır. Öncelikle SPK 2003 yılında Seri: XI 25 No.lu Tebliği ile 33 adet Uluslararası Muhasebe Standardını yayınlamış ve şirketlere 01.01.2005 yılı itibariyle finansal tablolarını bu standartlara göre hazırlama zorunluluğu getirmiştir (Çiftçi ve Erserim, 2008: 14). Dolayısıyla halka açık işletmeler 2005 yılından itibaren finansal tablolarını UFRS kapsamından hazırlamaktadırlar.

14.02.2011 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile standartların uygulanması 01.01.2013 tarihinden itibaren aşamalı olarak zorunlu hale gelmiştir (Bozdemir, 2014: 86). Buna göre işletmeler finansal tabloların düzenlenmesinde TMS/TFRS’lere, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve yorumlarına uymak ve bunları uygulamak durumundadırlar. Sözkonusu standartlar Tam set TMS/TFRS ve KOBİ TFRS olmak üzere iki ayrı düzenlemeden oluşmaktadır. KOBİ TFRS’ler Küçük ve Orta Boy İşletmeler için hazırlanmış olup özde tam set TMS/TFRS setine benzemekle beraber daha basit, muhasebe standartlarının bir özeti niteliğindedir (Akdoğan, 2007: 107).

Bununla birlikte 17 Kasım 2012 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan KGK kararına göre TMS/TFRS’lerin uygulaması ertelenmiş, standartların 01.01.2014 tarihinden itibaren uygulanması zorunlu hale getirilmiştir. 26.08.2014 tarihinde TMS/TFRS’leri uygulayacak şirketlerin kapsamında daraltmaya gidilmiştir (Kara ve Diğ., 2015:160). Sözkonusu KGK kararı ile genel olarak kamu yararını ilgilendiren kuruluşların münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında TMS/TFRS uygulaması zorunlu kılınmıştır. Buna göre 01.01.2014 tarihi ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinde TMS’yi uygulamasına karar verilen işletme ve kurumlar şunlardır (www.resmigazete.gov.tr):

1) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi işletmelerden;

- a) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim şirketler,
- b) Yatırım kuruluşları,
- c) Kolektif yatırım kuruluşları,
- d) Portföy yönetim şirketleri,
- e) İpotek finansmanı kuruluşları,
- f) Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları,
- g) Varlık kiralama şirketleri,

- h) Merkezî takas kuruluşları,
- i) Merkezî saklama kuruluşları,
- j) Veri depolama kuruluşları,
- k) Sermaye piyasası araçları bir borsada ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem görmeyen ancak Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında halka açık sayılan şirketlerden aşağıdaki üç ölçütten en az ikisini sağlayanlar:
  - Aktif toplamı onbeş milyon ve üstü Türk Lirası.
  - Yıllık net satış hasılatı yirmi milyon ve üstü Türk Lirası.
  - Çalışan sayısı elli ve üstü.

2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenleme ve denetimine tabi işletmelerden;

- a) Bankalar,
- b) Finansal kiralama şirketleri,
- c) Faktöring şirketleri,
- d) Finansman şirketleri,
- e) Varlık yönetim şirketleri,
- f) Derecelendirme kuruluşları,
- g) Finansal holding şirketleri,
- h) Finansal holding şirketleri üzerinde 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı şekliyle nitelikli paya sahip olan şirketler,
- i) Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları.

3) 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu kapsamında faaliyet göstermekte olan sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri.

4) Borsa İstanbul Piyasalarında faaliyet göstermesine izin verilen; yetkili müesseseler, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler.

KGK'nın 13.11.2015'te yaptığı diğer bir duyuruda Yerel Finansal Raporlama Çerçevesinin (YFRÇ) 01/01/2016 tarihi ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinden itibaren uygulamaya konulması amaçlandığı ifade edilmiştir (www.kgk.gov.tr):

• Üye ülke tercihinine bağlı olarak UFRS uygulamayan işletmeler finansal tablolarını AB Muhasebe Direktiflerine uygun olarak hazırlamaktadır. Bununla birlikte, AB Komisyonu 2013 yılında mevcut direktiflerinde bir revizyona giderek 2013/34/EU sayılı Muhasebe Direktifini (AB Direktifi) yayımlamış olup 1/1/2016 tarihinden itibaren bu direktifin uygulanmasına başlanacaktır. Söz konusu AB Direktifi UFRS'ye göre basitleştirilmiş muhasebe ilkeleri getirmekle birlikte finansal tablolarda gerçeğe uygun sunumun sağlanması amacı korunmaktadır.

• Bu amaç doğrultusunda KGK tarafından bağımsız denetime tabi olup TMS uygulamayan işletmelerin finansal tablolarında da doğru, ihtiyaca ve gerçeğe uygun sunumu temin etmek ve AB mevzuatına tam bir uyum sağlamak üzere Yerel Finansal Raporlama Çerçevesi çalışmalarına başlanmıştır. Yerel Finansal Raporlama Çerçevesinin hazırlanmasında; AB Direktifi, İngiltere'nin UFRS uygulamayan işletmeler

açısından yürürlükte olan standardı FRS 102 ve ülkemizde daha önceden uygulanmış muhasebe düzenlemelerinin yanı sıra diğer ülkelerin yerel finansal raporlama çerçevelerinden faydalanılmıştır.

Sözkonusu gelişmeler değerlendirildiğinde 2014 yılında yapılan düzenlemeyle TMS/TFRS'leri uygulayacak işletmelerin kapsamının genişletildiği, yakın bir gelecekte ise KOBİ'lerde de ulusal muhasebe sisteminin terk edilerek YFRÇ'leri uygulamak durumunda kalacakları görülmektedir.

3. Araştırma

3.1. Araştırmanın Amacı

Türkiye'de bulunan üniversitelerin işletme bölümleri ders müfredatlarında;

➤ Dönem içi muhasebe ve dönem sonu muhasebe derslerinin içeriklerinin Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları düzenlemelerini içerecek şekilde oluşturulup oluşturulmadığının tespiti,

➤ Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ilişkin derslerin var olup olmadığının, var ise dersin/derslerin seçmeli veya zorunlu olup olmadığının tespiti,

➤ Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ders içeriklerinin ne şekilde oluşturulduğunun tespiti amaçlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Kapsamı

Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin ilgili fakültelerinde bulunan ve Türkçe eğitim verilen işletme bölümleri incelenmiştir.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Devlet ve Vakıf üniversitelerindeki ilgili fakültelerin işletme bölümlerinin, YÖK'ün resmi web sitesinden üniversitelerin sayfalarına ulaşılarak işletme bölümlerinin ders katalogları incelenmiştir.

3.4. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye'de bulunan işletme bölümü bulunan, Türkçe eğitim veren devlet üniversiteleri oluşturmaktadır. Bu şekilde faaliyet gösteren 190 üniversite (114'ü devlet, 76'sı vakıf) olduğu belirlenmiştir. Örnek büyüklüğü bu ana kütle üzerinden belirlenmiş ve tam sayım yöntemi kullanılmıştır.

3.5. Araştırmanın Kısıtları

Fakülte düzeyinde yalnızca işletme bölümlerinde özel sektörün ihtiyaçlarına yönelik muhasebe dersi verildiğinden çalışmada yalnızca işletme bölümlerinin ders müfredatları incelenmiştir. Yabancı dilde eğitim veren bölümlerde araştırma kapsamına dahil edilmemiştir.

3.6. Verilerin Toplanması

Ana kütleli oluşturan bütün üniversitelerin ilgili bölümlerinin internet sayfası taranmış ve ilgili verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Devlet ve Vakıf üniversitelerinin İşletme Bölümüne ait lisans programının ders içeriklerine ulaşılmıştır. Vakıf Üniversitelerinin 21'inde İşletme Bölümü mevcut değilken 5 üniversitenin de ders içeriklerine ulaşılamamıştır.

3.7. Araştırmanın Bulguları

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

➤ **Dönem İçi Muhasebe ve Dönem Sonu Muhasebe Derslerinin İçeriklerinin Uluslararası/ Türkiye Finansal Raporlama Standartları Düzenlemelerini İçerecek Şekilde Oluşturulup Oluşturulmadığının Tespiti:** 87 Devlet Üniversitesinin İşletme Bölümü mevcut olup İşletme Bölümlerine ait ders içerikleri incelenmiş ve toplam 229 adet dönem içi ve dönemsonu muhasebe dersinin yalnızca **12**'sinde standartlarla ilgili konuların yer aldığı ilişkin veriler saptanmıştır. Bu dersler ve bu derslerin verildiği üniversiteler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Devlet Üniversitelerinde UMS/UFRS-TMS/IFRS Konularını İçeren Dersler

		Genel Muhasebe / Muhasebeye Giriş/ Muhasebe İlkeleri/Genel Muhasebe 1/Muhasebeye Giriş 1/ Muhasebe 1	Genel Muhasebe 2/ Muhasebeye Giriş 2 /Muhasebe 2	Envanter ve Bilanço/ Dönemsonu Muhasebe İşlemleri/ Muhasebeye Değerleme/ muhasebe Uygulamaları	Muhasebe de Dönem Sonu İşlemleri 2 Envanter Bilanço 2	Finansal Muhasebe	Finansal Muhasebe 2
1	Akdeniz Üniversitesi	1	0	0	0	0	0
2	Ankara Üniversitesi	1	0	0	0	0	0
3	Bartın Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
4	Celal Bayar Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
5	Cumhuriyet Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
6	Dumlupınar Üniversitesi	0	0	0	0	1	0
7	Niğde Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
8	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
9	Şırnak Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
10	Tunceli Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
11	Uşak Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
12	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	0	1	0	0	0	0
	TOPLAM	2	9	0	0	1	0

50 Vakıf Üniversitesinin İşletme Bölümüne ait ders içerikleri incelendiğinde toplam 88 muhasebe dersinin 5'inde standartların anlatıldığına ilişkin veriler saptanmıştır. Bu dersler ve bu derslerin verildiği üniversiteler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Vakıf Üniversitelerinde UMS/UFRS-TMS/IFRS Konularını İçeren Dersler

		Genel Muhasebe / Muhasebeye Giriş/ Muhasebe İlkeleri/Genel Muhasebe 1/Muhasebeye Giriş 1/ Muhasebe 1	Genel Muhasebe 2/ Muhasebeye Giriş 2/ Muhasebe 2/ Muhasebenin Temel İlkeleri 2	Envanter ve Bilanço/ Dönemsonu Muhasebe İşlemleri/ Muhasebeye Değerleme/ muhasebe Uygulamaları	Finansal Muhasebe/ Finansal Muhasebe ve Raporlamaya Giriş	Finansal Muhasebe 2
1	İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi	0	0	0	0	1
2	Karatay Üniversitesi	1	1	0	0	0
3	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi	1	0	0	0	0
4	Zirve Üniversitesi	0	0	0	1	0
	TOPLAM	2	1	0	1	1

➤ **Uluslararası/ Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına İlişkin Derslerin Var Olup Olmadığının, Var İse Dersin/Derslerin Seçmeli Veya Zorunlu Olup Olmadığının Tespiti:** Ders planlarında muhasebe standartlarına ilişkin derslerin dağılımına bakıldığında, 48 Devlet Üniversitesinin İşletme Bölümlerinde uluslararası muhasebe standartlarıyla ilgili toplam 58 adet dersin olduğu görülmektedir. Bu derslerin 10'u "Zorunlu" kategorisinde iken 48'i "Seçmeli" ders kategorisinde olduğu ve ders planlarında genellikle 7. veya 8. yarıyıldan itibaren yer aldıkları görülmektedir. Söz konusu üniversiteler ve dersler Tablo 3'te ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Tablo 3: Devlet Üniversitelerinde UMS/UFRS-TMS/IFRS'lere İlişkin Olarak Ders Planlarında Yer Alan Dersler

	ÜNİVERSİTELER	DERSLER	Z/S
1	Adıyaman Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
		Muhasebe Standartları 2	S
2	Aksaray Üniversitesi	Türkiye Muhasebe Standartları	S
3	Ankara Üniversitesi	İleri Düzeyde Finansal Muhasebe	S
4	Artvin Çoruh Üniversitesi	Finansal Raporlama Standartları	S
5	Balıkesir Üniversitesi	Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları	S
6	Bandırma Onyedinci Eylül Üniversitesi	Türkiye Muhasebe Standartları 1	S
		Türkiye Muhasebe Standartları 2	S
7	Bartın Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S

Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 Özel Sayısı
Int. Journal of Management Economics and Business, ICAFR 16 Special Issue

8	Bayburt Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
9	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
10	Boğaziçi Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe	Z
		İleri Düzeyde Finansal Muhasebe	Z
11	Bozok Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
12	Celal Bayar Üniversitesi	Uluslararası Finansal Raporlama	S
13	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
14	Çankırı Karatekin Üniversitesi	Muhasebe Standartları 1	S
		Muhasebe Standartları 2	S
15	Dokuz Eylül Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe	S
16	Düzce Üniversitesi	Finansal Raporlama Ve Standartlar	S
17	Ege Üniversitesi	Kobilerde Finansal Muhasebe Standartları	S
		Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	S
18	Erciyes Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Standartları	S
19	Fırat Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
20	Galatasaray Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe	S
21	Gazi Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Ve Finansal Raporlama Standartları	S
22	Giresun Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe	Z
23	Hacettepe Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Standartları	S
24	Harran Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
25	Hitit Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
26	İnönü Üniversitesi	Muhasebe Standartları 1	S
		Muhasebe Standartları 2	S
27	İstanbul Üniversitesi	Uluslararası Finansal Raporlama Kavram Ve Teknikleri	S
28	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
29	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları	S
30	Kastamonu Üniversitesi	Uluslararası Finansal Raporlama Sistemi	S
31	Kırıkkale Üniversitesi	Muhasebe Standartları 1	S
		Muhasebe Standartları 2	S
32	Kırklareli Üniversitesi	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	S

33	Kocaeli Üniversitesi	Finansal Raporlama Standartları	S
34	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	S
35	Marmara Üniversitesi	Türkiye Muhasebe Standartları	Z
		Muhasebe Standartları	Z
36	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Standartları	S
		Muhasebe Standartlarını (TMS) Anlayabilme	S
37	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Finansal Raporlama Standartları	S
38	Niğde Üniversitesi	Türkiye Muhasebe Standartları	S
39	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Muhasebe Standartları Ve Uygulamaları	S
40	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Muhasebe Standartları	Z
41	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Finansal Raporlama Standartları	S
42	Selçuk Üniversitesi	Muhasebe Standartları	Z
		Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	Z
43	Şırnak Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
44	Trakya Üniversitesi	Türkiye Muhasebe Standartları	S
45	Tunceli Üniversitesi	Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları	Z
46	Türk Alman Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Standartları	S
47	Yalova Üniversitesi	Finansal Raporlama Standartları	Z
48	Yıldız Teknik Üniversitesi	Finansal Raporlama Standartları	S

➤ Vakıf üniversitelerinde ise; 9 üniversitesinin İşletme Bölümünde UFRS/TFRS'lere ilişkin 12 dersin var olduğu görülmektedir. Bu derslerin 3'ü "Zorunlu" ders, 9'u "Seçmeli" ders kategorisindedir. Sözkonusu üniversiteler ve dersler Tablo 4'te ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Tablo 4: Vakıf Üniversitelerinde UMS/UFRS-TMS/TFRS'lere İlişkin Olarak Ders Planlarında Yer Alan Dersler

	ÜNİVERSİTELER	DERSLER	Z/S
1	Gediz Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Ve Finansal Raporlama Standartları	S
2	Haliç Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Ve Raporlama Standartları	S
3	İstanbul Arel Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
4	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Standartları 1	Z
		Uluslararası Muhasebe Standartları 2	Z
5	Karatay Üniversitesi	Orta Düzey Muhasebe: UFRS Yaklaşımı	S
		Orta Düzey Muhasebe: UFRS Yaklaşımı 1	S
		Orta Düzey Muhasebe: UFRS Yaklaşımı 2	S

6	Koç Üniversitesi	Türkiye’de Muhasebe Ve Vergi Sistemi	S
7	Selahattin Eyyubi Üniversitesi	Muhasebe Standartları	S
8	Ufuk Üniversitesi	Uluslararası Muhasebe Standartları	Z
9	Zirve Üniversitesi	Uluslararası Finansal Raporlama	S

➤ **Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları Ders İçeriklerinin Ne Şekilde Oluşturulduğunun Tespiti:** UFRS/TFRS'lere ilişkin ders içeriklerinin genellikle standart kod ve isimleri bazında hazırlanmış olduğu tespit edilmiştir.

3.8. Araştırmanın Sonucu

Araştırmanın sonucunda;

➤ İncelenen işletme bölümlerinin büyük bir kısmında Dönem içi ve Dönemsonu işlemlerine ilişkin derslerinin içeriklerinde UFRS/TFRS'lere ilişkin konulara hiç yer verilmediği, bir kısmında ise UFRS/TFRS'ler hakkında daha çok yalnızca tanıtma amacına yönelik olarak yer verildiği,

➤ UFRS/TFRS'lere ilişkin derslerin ders planlarında çoğunlukla seçmeli ders kategorisinde yer verildiği görülmüştür.

4. Sonuç

Muhasebe alanında meydana gelen uluslararası gelişmeler sonucunda mevcut ve potansiyel meslek mensuplarının UMS/UFRS-TMS/TFRS'leri uygulama zorunluluğu doğmuştur. Bu bağlamda mevcut ve potansiyel meslek mensuplarının TMS/TFRS'leri uygulamalarına olanak verecek şekilde eğitim almaları önem arz etmektedir. Standartları uygulamanın zorluğu gözönünde bulundurulduğunda TMS/TFRS'lere yönelik eğitimin lisans düzeyinde vermeye başlanması uygun olacaktır. Bu doğrultuda muhasebe eğitimi kapsamında verilen derslerin içeriklerinin sözkonusu düzenlemelere uygun hale getirilmesi ve/veya TMS/TFRS'lere yönelik derslerin ders planlarına konulup zorunlu olarak verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçlarından da görüleceği üzere, standartlara yönelik derslerin önemli bir kısmının ders planlarında seçmeli ders kategorisinde yer aldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca TMS/TFRS'ye yönelik derslerin içeriklerinin genellikle standart kod ve isimlerinden oluştuğu görülmektedir.

Sözkonusu bulgular ışığında, lisans seviyesinde verilecek muhasebe eğitimi için şu seçeneklerden biri tercih edilebilir:

- UMS/UFRS- TMS/TFRS eğitimi için ders planlarına ayrı bir ders konulması yerine, 1. veya 2. sınıfta verilen Dönem içi ve Dönemsonu muhasebe dersleri KOBİ TFRS'ler baz alınarak yapılandırılabilir. Standartlar kapsamında düzenlenmesi gereken mali tabloların yapısı mevcut mali tablolardan oldukça farklı olduğundan mali tabloların hem TDMS'ye hem de UFRS/TFRS'ye göre verilmesi öğrencilerde kafa karışıklığına sebep olabilir.
- Standartlar ayrı bir ders olarak, ancak zorunlu ders kategorisinde olmak kaydıyla sunulabilir.

- Standartların tek tek verilmesi yerine belirli konu başlıkları altında birbirleriyle

Sonuç olarak, standartların muhasebe eğitime entegrasyonu konusunda üniversiteler arasında ortak bir yaklaşımın belirlenmesine ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Kaynakça

- Abdioğlu, H., İşgüden Kılıç, B., Yavuz, S. ve Kuş, T. (2014), “Muhasebe Standartlarının Uygulanma Sürecinde Muhasebe Meslek Mensuplarının Standartlara Bakış Açılarının ve Mesleki Yetkinliklerinin İncelenmesi Üzerine Balıkesir İlinde Bir Araştırma”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, Aralık 2014, Yıl: 9, Sayı: 3, s.207-231
- Akdoğan, N. (2007), “Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanma Süreci: Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, Mali Çözüm, İSMMM Yayın Organı, Sayı 80, s.101-117.
- Aktürk, A. (2014), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Muhasebe Standartlarına Uyumu Sürecinde Eğitim Faktörü Üzerine Antalya İlinde Bir Araştırma”, Mali Çözüm, İSMMM Yayın Organı, Sayı: 122, s.63-84.
- Aksoy, T. (2005), “Finansal Muhasebe ve Raporlama Standartlarında Uyumlaştırma ve UMS/UFRS Bazında Küresel Muhasebe Standartları Setine Yöneliş Eğilimi”, Mali Çözüm, İSMMM Yayın Organı, Sayı: 71, s.182-199.
- Arsoy, A. P., Bora, T. ve Selimoğlu, S. (2014), “Muhasebe Eğitimindeki Bilgi, Beceri ve Eğitim Tekniklerinin Gerekliliklerine İlişkin Beklentiler: Türkiye’deki Akademisyenlere Ve Meslek Mensuplarına Yönelik Bir Araştırma”, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, Cilt 10, Sayı 23, s. 121-136.
- Bekçi İ. (2007), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Türkiye Muhasebe Standartları Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, Sayı: 22, s.27-40.
- Bozdemir, E. (2014), “KOBİ’ler İçin Türkiye Finansal Raporlama Standardının Uygulama Sürecine İlişkin Tespit ve Değerlendirmeler”, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, Sayı: 12, s. 85-108.
- Çankaya, F. ve Dinç, E. (2012), “Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının Uygulama Başarısını Etkileyen Faktörler: Bağımsız Denetçiler Üzerine Bir Araştırma”, Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi, C.17, S.1, s.81-102.
- Çankaya, F., Hatipoğlu, O. (2011). “Türkiye’de Uluslararası Muhasebe Standartları’nın Uygulanabilirliğini Etkileyen Faktörlerin Meslek Mensuplarıncaya Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 7, s.61-89.
- Çiftçi, Y. ve Erserim A. (2008), “Muhasebe Standartlarında Uluslararası Uyumlaştırma Çalışmaları ve Türkiye’deki Durumun İncelenmesi, Uluslararası Sermaye Hareketleri ve Gelişmekte Olan Piyasalar Sempozyumu, 24-27 Nisan 2008, Bandırma.

- Fidan, M. E. ve Cinit, H. (2013), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Tecrübeleri İle Muhasebe Standartlarına Yönelik Algıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma: Marmara Bölgesi Örneği”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 60, s.1-25.
- Gemrik, S., Özkan, İ. ve Erdoğan, Y. (2013), “Muhasebe Meslek Mensuplarının TMS/TFRS’ye Geçiş Süreci: Bartın İli Örneği”, III. Uluslararası Türk Coğrafyasında UFRS Sempozyumu, 07-08 Eylül 2013, Balıkesir, s.62-73.
- Gökçen, G., Ataman, B., Cebeci, Y. ve Cavlak, H. (2015), “Türkiye’deki Devlet Üniversitelerinin Lisans Programlarındaki Muhasebe Standartları Eğitimi Üzerine Bir Araştırma”, *Öneri Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 44, s.121-145.
- Hatunoğlu, Z., Uçaktürk, M. ve Kılıç, M. (2013), “Türkiye Finansal Raporlama Standartları’nın Bilinirlik Düzeyi Üzerine Kahramanmaraş’ta Bir Alan Çalışması”, *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2013, Cilt: 6, Sayı: 1, s.51-62.
- Kara, S., Tuna, M. ve Hitay, K. (2016), “Üniversitelerde Uluslararası Muhasebe Standartları Eğitimi ve Balıkesir Üniversitesi’nde Bir Araştırma”, *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 1, s.159-174.
- Koçyiğit, S. Çil, Elitaş, B. L. ve İşgüven, M. K. (2016), “Lisans Öğrencilerinin TMS/TFRS Hakkındaki Farkındalıklarına Yönelik Bir Araştırma: Yalova Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Örneği”, *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 1, s.59-68.
- Köroğlu, K. ve Doğan, C. (2012), “Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Uyum Süreci ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi-Marmaris İlçesi Örneği”, II. Uluslararası Türk Coğrafyasında UFRS Sempozyumu, 16-17 Haziran 2012, Trabzon, s.1-10.
- Özdemir, F. S. (2014), “Finansal Raporlama Standartlarını Öğrenme Sürecinde Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Durumları: Samsun’da Ampirik Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Denetime Bakış*, Sayı: 41, s.81-107.
- Özulucan, A., Haluk, B. ve Özdemir, S. (2010), “Muhasebe Meslek Mensuplarının Güncel Sorunları, Uygulamada Karşılaştıkları Yetersizlikler ve Meslek Odalarından Beklentilerinin Unvanları ve Mesleki Deneyim Sureleri Yönüyle İncelenmesi: Türkiye Genelinde Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, Sayı: 31, s.41-64.

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/08/20140826-5.htm>

<http://www.yok.gov.tr/web/guest/universitelerimiz>